

رژىمى ئىران ئاسايشى ناوچەكەى تىك داوھ

عەرب لى دىھىشق گوتتى: ئۆپۈزسىيىنى ئىرانى و سوورى لى لوپسان لى موخالەفەتبان لى گەل دەلەت بونە لەمپەر لەبەرانبەر وەرى خىستىنى ھەلبىئەتتە ئىرانى سەرۆكايەتى وەلات. غازى نەلەرىزى وەزىرى تەبلىغاتى لوپسان بە نامازە بە دەستپەردانى رژىمى ئاخواندى لى وەلاتە، لەقسە گەلەنكەدا كە رۆژى ۱۱ى خاكەلەپتە لەتەلەفىزىيىنى نەلەرىزى بەلاوېۋە، گوتتى: رژىمى ئىران دەست لەكاروبارى لوپسان وەرتەدات و ھەول كراون. رۆژنامەى واشىنگتون تايز لەبابەتلىكدا بە نامازە بەو قىسانى پىرئوس، گەشىتتە نەو نەجمەى كە نەو قىسانە روونى دەكاتەو كە بەلەنەكان پاسدار نەجمەدى نەژاد لەكاتى سەردانى بۇ عىراق بەلەن بە بەرپىرسانى دەلەتتى عىراقى دابو، بى بايخە. لەگەل ھىرش بۇ سەر ناوچەى سەوزى بەغدا، ترور كوردنى شورى ووشىيارى لەلايەن پىساوانى رژىمەوھە درىژى ھەيە.

دەستپەردانى رژىمى ئاخواندى تەنبا تايبەت بەعىراق نىيە، نەو دەستپەردانانە لەباقى وەلاتانى دىكەش دەبىندىرەن. لەو پىتەندىيە دا نايەتتوللا سەيد مەھمەد عەلى حوسىنى سەرزكى كىشى شورى نىسلا مى عەربى لوپسان لەووتوپىزىتلىكدا گوتتى: لەو كاتەوھى كە رژىمى ئاخواندەكان لەئىران ھاتەسەر كار، فېتەنە و ئالۋىزى و شىۋاوى لەبەحرەين و كووەيت و يەمەن و عەربەستانى سەعوودى و عىراق روو نەدات. نەو رژىمە لەلوپسان كارى تىكەدەرانە دەكا و نەو وەلاتەى كەردۆتە مەيدانى رەمبازىنى خۆى. وەلىد جونبەلات رىبەرى حىزىبى سوسىيالىستى پىشەرەوى لوپسان لە ووتوپىزىتلىك رادىویدا، رژىمى ئاخواندى و سوورىيە بە لەمپەر لەبەرانبەر ناشتى لەو وەلاتانە زانى و رەخنى توندى لى گرتن. ناوبراو لەگەل پىشتىوانىكەن لەبەشدارى نەكەردنى دەلەتتى لوپسان لەكۆبونەوھى يەكەتتى

ئىرانل دىوید پىرئوس، فەرماندەى ھىزەكانى فرەنەتەوھە لەعىراق رەخنى توندى رژىمى ئاخواندى گرت و بەھۆى موشەك باران كوردنى ناوچەى سەوز ھەرەشى لەرژىم كەرد. ناوبراو گوتتى: نەو موشەكەنە كە دەھاپىزىرەن بۇ نارچەى سەوز دوستكاراوى رژىمى ئىران. نەو چەكدارانەى كەلەك لەو موشەكەنە وەردەگرن، سەروھ سوپاى قودسەن و لەئىران رەھبەردان. نەرتەشى نەمىرىكا لەبارەى نەو موشەكەنەوھە دەلتى: كە نىشانەكان دەرى دەخەن كە سالى ۲۰۰۷ دوست كراون. رۆژنامەى واشىنگتون تايز لەبابەتلىكدا بە نامازە بەو قىسانى پىرئوس، گەشىتتە نەو نەجمەى كە نەو قىسانە روونى دەكاتەو كە بەلەنەكان پاسدار نەجمەدى نەژاد لەكاتى سەردانى بۇ عىراق بەلەن بە بەرپىرسانى دەلەتتى عىراقى دابو، بى بايخە. لەگەل ھىرش بۇ سەر ناوچەى سەوزى بەغدا، ترور كوردنى شورى ووشىيارى لەلايەن پىساوانى رژىمەوھە درىژى ھەيە.

دەستپەردانى رژىمى ئاخواندى تەنبا تايبەت بەعىراق نىيە، نەو دەستپەردانانە لەباقى وەلاتانى دىكەش دەبىندىرەن. لەو پىتەندىيە دا نايەتتوللا سەيد مەھمەد عەلى حوسىنى سەرزكى كىشى شورى نىسلا مى عەربى لوپسان لەووتوپىزىتلىكدا گوتتى: لەو كاتەوھى كە رژىمى ئاخواندەكان لەئىران ھاتەسەر كار، فېتەنە و ئالۋىزى و شىۋاوى لەبەحرەين و كووەيت و يەمەن و عەربەستانى سەعوودى و عىراق روو نەدات. نەو رژىمە لەلوپسان كارى تىكەدەرانە دەكا و نەو وەلاتەى كەردۆتە مەيدانى رەمبازىنى خۆى. وەلىد جونبەلات رىبەرى حىزىبى سوسىيالىستى پىشەرەوى لوپسان لە ووتوپىزىتلىك رادىویدا، رژىمى ئاخواندى و سوورىيە بە لەمپەر لەبەرانبەر ناشتى لەو وەلاتانە زانى و رەخنى توندى لى گرتن. ناوبراو لەگەل پىشتىوانىكەن لەبەشدارى نەكەردنى دەلەتتى لوپسان لەكۆبونەوھى يەكەتتى

ئاخواندى لەسالى ۱۹۵۹ سوپاى پاسدارانى بۇ راگرتنى خۆى پىك ھىئا و بەتەواوى زالى كەرد بە سەر كاروبارى ئىران دا. نفوزى سوپا لەكاتى سەرزكايەتتى پاسدار نەجمەدى نەژاد كە بۇ خۆى پاسدارىك بووھ و تەداروكى چەك و چۆلى بۇ ترۆكردنى نەيارانى رژىمى ئاخواندى بىنيوھ، پەرەگرتوتتەر بووھ. ۱۴ نەندام لەكابىنەى ۲۱ نەفەرەى دەولەتتى پاسدار نەجمەدى نەژاد، فەرماندەكانى پىشوروى سوپاى پاسداران كە ۸۰ كورسىان لە ۲۹۰ كورسى مەجلىس تايبەت بە خۆيان كەردوھ و لەشوروى ناوچەىي و شارەوانىەكانىشدا دەسەلاتتى تەواويان پىدراوھ. عەلى لارىجانى، ووتوپىزىكەرى پىشوروى رژىمى ئاخواندى، نەندامى كاراى سوپاى پاسدارانە. لىكۆلەرەوان دەلەن: سوپاى پاسدارانى رژىم بە يارمەتتى و كۆمەگە مىليارد دولارىيەكانى وەككو دلى ئىدۆلۆژىكى شورىشى ئاخواندى، توانايىەكانى خۆى لەزەمىنەى تىكەدانى ئاسايشى وەلاتان بە قازانچى خۆى، لەچاروى خەگ دەشارىتەوھ. رابىن ھىوگىز، جىگىرى سەرنووسەرى حەوتوونامەى دىفاعى(جىنن) لەلەندەن گوتتى: نەو پوولانە كە سوپا بە دەستى دەھىننى، خەرجى دەكات كە بىتتە بە تواناترىن ھىز. خالىكى بە ھىز نەوھىە كە ھىچ شىتلىكى كۆنترۆل كەر بۇ چاودىرى كرنى كارەكانى سوپا لەئارادانىيە. لەدەرەوھى ئىران، پىرۆژەى دامەزندانى ھىلى لولە، رىگەوبان، پرد و پىرۆژەى نەوتى و گاز لەئىختىار موھەندىسەينى سوپادايە. شىتلىك وەككو شىركەتتى موھەندىسى نەرتەشى وەلاتە يەكگرتووكان. ئابوروى زانك لەتاران گوتتى: نىمە لە پوئلىكى زۆر بە بىرى ۱۲ تا ۱۵ مىليارد دولار لە رىگەوتنەكان دا قسە دەكەين. راستىەكەى نەوھىە بەشىكى كەم بۇ كەرتى تايبەت دەمىننىتەوھ. زۆربەى نەو شىركەتانە سەروھ سوپان. لىپىرسراوانى رژىمى ئاخواندى گرىنەستىكىيان بە بىرى ۶ مىليارد دولار لەماوھىيىكى كورت دا ئاشكارا كەرد كە دراوھ بە سوپا، شىتلىك كە نىزىكەى يەك دەيەمى ھەناردەى سالانەى ئىرانە كە بەشىكى زۆرى نەووت پىكى دەھىننى. بەرھەمى ناخالىسى سالىانە لەئىران ۲۰۴ مىليارد دولار كە دابىنگەرى بىژووى خەگ نىيە. ماھان عابىدىن بەرپوھەرى لىكۆلەنەى ناوھەندى بەدوادچوونى ترۆرىسم لەلەندەن دەلتى: تەنانت شىركەت گەللىك كە سوپا بەشى سەربەخۆى تىدا نىيە، لەژۆر كۆنترۆلى دان. عابىدىنى گوتتى: سوپا قەوارەيىكى پىچاوپىچە ، پىتەندىيەكانيان بەشاراوبەى دەھىلنەوھ. لەسالەكانى ۱۹۸۰ نەو ھىزە ھىزىكى ئىسلامى بووھ، بەلام ئىستا تەنبا لەبىرى پوول پەيداكەردن دايە.

سپاى پاسداران بەسەر ھەموو دامەزراوھ دەولەتەكاندا زالە

و: بىرروز

ئابوروى، بۇ سوپاى پاسدارانى رژىم دوستكردوھ، نەخشى نەو ئورگانەيە لەبەرپوھەردى ئىسكە و فرۆكەخانەى پەيام دا. بۇ يەكەم جار مېھدى كەروپى، رايگە ياند: سوپاى پاسداران ۶۰ ئىسكەلى رىگە پى نەدراوى لەباشوروى ئىران دوست كەردوھ. لەدواى نەوھەلى قەنبەرى نوپنەرى مەجلىسى شەشەمى پىشور بە پاشكاوى گوتتى: بەداخوھ يەك سىھەمى ھاوردەى ئىران لەرگەى بازارەكانى غەبىرە ياساى، ئابوروى ژىر زەوى و ئىسكەلى رىگە پى نەدراوھەكان نەنجام نەدرى. يەككى دىكە لەشويئەكانى ھەلسوورانى سوپاى پاسداران كۆنترۆلى فرۆكەخانەى كەرەجە. نەو فرۆكەخانەيە بە روالەت يۆنسى وەزىرى پىشوروى ئىتلاعاتى رژىمى ئاخواندى لەرەشەمەى ۱۳۸۲ لەبارەى باروئوخى نەو فرۆكەخانەوھ وەھى گوت: تەنبا لەسالى ۱۳۸۲، ۱۵ مىليارد تەن شت و مەكى قاچاخ لەفرۆكەخانەى پەيام ئاشكارابو. خەزەلەوھى سالى ۱۳۸۴ سالىك لەدواى قسەكانى بونسى، سەرزكى كۆمەلەى قەزايى بەناو موبارزە لەگەل گەندەلى ئابوروى رايگە ياند: پەروھەندەى قاچاخى فرۆكەخانەى پەيام تا حەوتوويىكى دىكە بۇ دەركردنى حوكم دەدرى بە داستان، بەلام لەبارەى بەدوادچوونى نەو پەروھەندە ئىتر ھىچ زانباريىك بلۆنەكرايەوھ. قسەوياسىكى دىكە لەو باروھە گرىبەستى بىدووانى رىگەوتنى گەورەى لولەى حەوتەمى گازى عەسەلوپە و تەواوكردنى مېترۆ تاران بەرپلاوكردنى فازەكانى ۱۵ و ۱۶ مەيدانى پارسى باشوروھ كە قەبارەى زۆر گەورەيە. خەتى لولەى حەوتەم قەرارە بە مىلياردىك و ۳۰۰ ھەزار دولار، گاز بگەبندىرئە سىستان و بەلوچستان. لەقوناغىكى دىكەدا نەبى نەو خەتتە لەسنورى پاكستانەوھ بە خەتى لولەى ئازادى بېسەرتتەوھ. قەبارەى رىگەوتنەكان لەئىستا دا گەيشتۆتە نىزك بە دوو مىليارد و ۵۰۰ مىليون دولار. لايەنى رىگەوتن قەرارگاي چاكاكەرەوھى بە نەو خاتەمەلەنبىايە. رىگەوتنى پەربەيدان بە مېترۆ تاران بە شىوھى ھاوبەش لەلايەن وەزارەتى نەوت، شىركەتى پەربەيدان بە مېترۆ تاران بە شىوھى ھاوبەش لەلايەن وەزارەتى نەوت، شىركەتى مىللى بىنا و شىركەتى "قەرب" لەگەل مېترۆ تاران بە واژو گەيشت. قەبارەى نەو رىگەوتنە دوو مىليارد و ۴۰۰ مىليون دولارە. شىركەتى مىللى

نەگەرى تا ئىستا بودجە و پوولى سپاى پاسدارانى رژىمى ئاخواندى ئاشكارا نەبووھ، بەلام حكومت بە ئىمزاكردنى رىگەوتنىكى چەند مىليون دولارى لەگەل سپا لەبەردەم ھەوالئىران دا رايگە ياند ھىچ ترسىكى لەو رىگەوتنە نى، گرىبەستى سى رىگەوتنەمە لەماوھى يەك مانگدا لەگەل سپا بە بىرى ۷ مىليارد دولار و بى نەنجامدانى ھەر رى و مەزادىك، دەرخەرى نەو پەرى ھىزى سپاى پاسدارانە لەكابىنەى نەجمەدى نەژاد دا. گرىنگەرتىن گرىبەست كە بەو شىوھى و واژو كرا، رىگەوتنى دامەزندانى ھىلى لولەى گازى "عەسەلوپە. ئىرانشار" بوو كە بىرى پارەكەى يەك مىليارد دولار ۳۰۰ مىليونە.

وەزىرى نەوتى رژىم لەكاتى واژوى نەو رىگەوتنەمە لەگەل پاسدار رەحمى سەفەى، بە ھەوالئىرانى گوت: كە لەو پىرۆژە دا تەشريفات ناكرو و سوپا لە كرتنى نەو پىرۆژەدا ھىچ رەقىبىكى نەبووھ. نەو گەلە قەرارە بە لولەى گازى ناوچەى عەسەلوپە لەرگەى پاكستانەوھ بگەبىتتە ھىندوستان. ئىمزا كردنى نەو رىگەوتنە بە ماناى زال بوونى سوپاى پاسدارانى رژىم بەسەر نەوت، گرىنگەرتىن بەشى ئابوروى ئىرانە. بە پى راپۆرتەكانى ھەوالئىران، تەواوى وەزارەتەكانى وزە و پىرۆژەكانى ئاوەدان كەردنەوھ و بىرق ئاوى رۆژئاواى ئىران سپىدراوھ بە سوپا. لەرگەوتنىكى نىوان وەزارەتەتى وزە و سوپاى رژىم، ھەموو پىرۆژەكانى بىرق و ئاو و سەد دوستكردن كە لەمەوېدەوھ لەناوچەكانى ئازەربايجانى رۆژئاوا، كوردستان، كرمانشان، ئىلام، لورستان و خوزستان، بەرپوھە دەچى و بە تەواوى لە ژىر دەستى سوپا دا دەبى. بە گوتەى جىگىرى قەرارگاي بەناو "خاتەمەلەنبىا"، نەو قەرارگايە تا پووشپەرى سالى ۱۳۸۵، ۱۲۲۰ پىرۆژەى پىشەىي و كانى بەرپوھەردوھ و ئىستاش ۲۴۷ پىرۆژەى دىكەى لەبەردەستدایە. دامەزراوھى كەوسەران شىركەتلىكى دىكە كە سەروھ سوپايە. لەكاتى سەرزكايەتى ئاخواند خاتەمى ، بەرپوھەردى گەلەلى بەرپلاوى رايەلكەى ئاودىرى "نومىدەى" خوزستان بەو دامەزراوھ سپىدرا. پىرۆژەى ئاودىرى ناوبراو ۸۸۰۰ دوئم لەزەوى ئومىدى دەگرىتەوھ. لەخاكەلئوھى سالى ۱۳۸۵، قەرارگاي بەناو "خاتەمەلەنبىا" مەئورىيەتى دوستكردنى ۴ نەبارى زەخىرەى نەوتى لەجەزىرەى خارك وەئەستق گرت. نەوھى كە زىاتركىشەى